



Rapport

Datum: 31 januari 2011

Rapportnummer: 2011/031

Klacht

Verzoekers klagen over de informatieverstrekking door de gemeente Castricum met betrekking tot het project Nieuw Geesterhage richting het buurtcomité. Verder klagen verzoekers over de klachtafhandeling door het college van burgemeester en wethouders.

Beoordeling

Algemeen

1. Sinds 2003 werkt de gemeente Castricum aan de ontwikkeling van de zogeheten locatie Geesterhage. Vanaf 2004 hebben verzoekers zich betrokken getoond met de plannen en maken zij deel uit van het buurtcomité. De initiatiefnemers van Nieuw Geesterhage presenteerden op 23 juni 2005 het plan. Nadat de gemeenteraad op 1 december 2005 besloot tot een grootschalige ontwikkeling op de locatie, laste de gemeente een 'radiostilte' in om de plannen verder uit te werken. Deze duurde tot en met maart 2007. In april 2007 presenteerde de gemeente een plan met drie varianten en werd een klankbordgroep met een afvaardiging van het buurtcomité en burgers geformeerd. Deze klankbordgroep diende advies uit te brengen over de uitwerking van de door de gemeente vastgestelde kaders. Nadat verzoekers hadden ingesproken tijdens de raadscarrousel van 22 mei 2008, heeft de verantwoordelijke wethouder telefonisch contact met verzoekers opgenomen en is zij op 29 mei 2008 bij verzoekers thuis geweest voor een gesprek. Verzoekers hadden aangegeven dat zij ontevreden waren over de informatieverstrekking over het project aan het buurtcomité. Volgens verzoekers heeft de wethouder tijdens dat gesprek toegezegd dat er tijdens zomervakantieperiode geen besluiten zouden worden genomen met betrekking tot het project Nieuw Geesterhage.

2. Vervolgens dienden verzoekers op 29 juli 2008 een klacht in bij het college van burgemeester en wethouders. Op 30 oktober 2008 nam het college een voorlopige beslissing. Twee klachtonderdelen werden niet beoordeeld, omdat het college van mening was dat deze tijdens de hoorzitting voldoende waren toegelicht. De drie overige klachtonderdelen werden ongegrond verklaard. Wel was het college van oordeel dat de communicatie verbeterd kon worden. Het deelde mee dat de gemeente bezig was met een communicatieplan.

3. Nadat verzoekers op 12 november 2008 aangaven niet akkoord te gaan met het voorlopig oordeel van het college, werd de klacht voor advies overgedragen aan de klachtencommissie. Deze onderscheidde vier klachtonderdelen.

3.1. De klachtencommissie adviseerde de klacht dat de wethouder zijn toezegging om tijdens schoolvakanties geen belangrijke acties te laten plaatsvinden niet was nagekomen, gegrond te verklaren. De commissie overwoog dat zij weliswaar niet kon vaststellen wat de exacte woorden van de wethouder, of de strekking hiervan, waren geweest zodat geen

uitspraak kon worden gedaan over de vraag of verzoekers ervan uit mochten gaan dat er in de vakantieperiode geen sloopvergunning zou worden aangevraagd of verleend, maar dat zij zich kon voorstellen dat verzoekers ook geïnformeerd hadden willen worden over het verlenen van een sloopvergunning. De commissie oordeelde dat het in de rede had gelegen dat de gemeente hierover vooraf duidelijk met de buurtbewoners had gecommuniceerd. In zoverre achtte de klachtencommissie de klacht gegrond.

In afwijking van het advies verklaarde het college de klacht ongegrond. Het college overwoog dat naar verzoekers de nodige zorgvuldigheid in acht was genomen en de wettelijke verplichting niet was geschonden. Daarnaast was het college van mening dat, zoals ook in de overwegingen van de klachtencommissie is verwoord, over de uitleg van toezeggingen onduidelijkheid kan ontstaan. Het college gaf daarbij aan nooit de intentie te hebben gehad informatie achter te houden.

3.2. De klachtencommissie adviseerde de klacht over het niet informeren van de buurtbewoners tijdens de periode van "radiostilte" gegrond te verklaren.

Het college besloot overeenkomstig dit advies.

3.3. De commissie adviseerde de klacht dat de gemeente niet had gereageerd op de door de buurtbewoners op 1 maart 2005 ingediende zienswijze op de Ontwikkelingsvisie Geesterduin, gedeeltelijk ongegrond te verklaren omdat de gemeente op 20 oktober 2005 schriftelijk had gereageerd. Wel was de commissie van oordeel dat de gemeente niet tijdig en onvoldoende inhoudelijk had gereageerd, zodat geadviseerd werd dit klachtonderdeel in zoverre gegrond te verklaren. De klachtencommissie stelde dat de brief van 20 oktober 2005 slechts een beschrijving van de laatste ontwikkelingen bevat en geen inhoudelijke reactie. Verder constateerde de klachtencommissie dat de gemeente de ontvangst van de brief van de buurtbewoners niet had bevestigd en niet tijdig op de zienswijze had gereageerd.

In afwijking van het advies van de klachtencommissie verklaarde het college dit klachtonderdeel ongegrond en overwoog daarbij dat de gemeenteraad op 30 juni 2005 de Ontwikkelingsvisie Geesterduin had vastgesteld. De raad had volgens het college hierbij alle belangen afgewogen. De inhoudelijke reactie was naar de mening van het college eveneens voldoende. Het ging hier immers om een ontwikkelingsvisie en de deelplannen moesten nog nader worden uitgewerkt. Een meer inhoudelijke reactie op de brief van het buurtcomité van 1 maart 2005 was, volgens het college, daardoor niet mogelijk.

3.4. De klachtencommissie adviseerde de klacht over het niet publiceren van de agenda van de raadscaroussel van 1 december 2005, dan wel het langs andere weg informeren van buurtbewoners over de behandeling van de plannen gegrond te verklaren, omdat het college de krantenpublicatie niet kon overleggen.

Het college verklaarde dit klachtonderdeel ongegrond, nadat de krantenpublicatie alsnog kon worden overgelegd.

I. Bevindingen

4. Omdat verzoekers zich niet met de beslissing op hun klacht konden verenigen, wendden zij zich tot de Nationale ombudsman. Onder verwijzing naar het op 17 september 2009, met nummer 2009/180 door de Nationale ombudsman uitgebrachte rapport over burgerparticipatie zijn het college bij de opening van het onderzoek drie vragen gesteld.

5.1. In reactie op de vraag of het college gemotiveerd kan aangeven in hoeverre de beoordeling van de klachtonderdelen over de wijze waarop verzoekers waren betrokken bij het project Nieuw Geesterhage past binnen de in het rapport genoemde spelregels, schreef het college dat de klacht van verzoekers dateerde van voor het uitbrengen van het rapport "We gooien het de inspraak in". Deze spelregels waren ten tijde van de behandeling van de klacht door de gemeente dan ook niet bekend. Het college was evenwel van mening dat de beoordeling van de klachtonderdelen paste binnen de genoemde spelregels.

5.2. Over de communicatie over de afgifte van de sloopvergunning, antwoordde het college dat zij de nodige zorgvuldigheid in acht had genomen en geen wettelijke verplichtingen had geschonden omdat het verlenen van de sloopvergunning conform de wet was gepubliceerd. Ook had het college op 17 april 2008 de klankbordgroep geïnformeerd dat de sloopvergunning naar verwachting in mei 2008 zou worden aangevraagd.

5.3. Over het niet tijdig en onvoldoende inhoudelijk reageren op de door de buurtbewoners ingediende zienswijze op de Ontwikkelingsvisie Geesterduin, oordeelde het college dat de gemeenteraad alle betrokken belangen had meegewogen en de inhoudelijke reactie voldoende was gemotiveerd. Het college gaf ook aan dat de zienswijze eerder dan 20 oktober 2005 had moeten worden beantwoord en dat de indieners op de hoogte hadden moeten worden gesteld over het uitblijven van een reactie.

5.4. In reactie op de vraag of het college aanleiding ziet om nadere afspraken te maken over burgerparticipatie, antwoordde het college dat het, gelet op de onderhavige procedure, het raadzaam vond om omwonenden tijdig van vertragingen in een lopende procedure op de hoogte te stellen en daarbij een indicatie te geven over de duur van deze vertraging.

5.5. Gevraagd naar de stand van zaken van het communicatieplan, schreef het college dat een communicatieplan was vastgesteld voor het gehele Geesterduingebied. Dit plan geeft een beschrijving met wie, op welke wijze en met welke middelen gecommuniceerd wordt over ontwikkelingen en procedures. Door middel van een speciale website en

nieuwsbrieven worden belangstellenden op de hoogte gehouden over de actuele stand van zaken. In de periode december 2008 tot en met november 2009 ontvingen omwonenden vier keer een nieuwsbrief over Nieuw Geesterhage.

II. Beoordeling

Ten aanzien van de informatieverstrekking

6. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat overheidsinstanties burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien.

Dit impliceert dat een overheidsinstantie bij de afgifte van een vergunning burgers adequaat moet informeren over hun rechtspositie.

7. De klachtencommissie oordeelde dat het in de rede had gelegen dat de gemeente vooraf duidelijk met de buurtbewoners had moeten communiceren over het verlenen van een sloopvergunning en adviseerde daarom de klacht in zoverre gegrond te verklaren. In dit standpunt kan de klachtencommissie worden gevolgd. Van een gemeente mag worden verwacht dat zij burgers gedurende een participatietraject regelmatig informeert over wat er gebeurt met hun inbreng en dat zij burgers ook informeert over lang stilliggen, uitstel of wijziging van voornemens of plannen van de gemeente. Gelet op het voorstaande heeft het college in strijd gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Ten aanzien van de klachtbehandeling

8. Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van overheidsinstanties feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering.

Ten aanzien van een beslissing over een klacht waarin wordt afgeweken van het advies van de klachtencommissie houdt dit in dat een motivering zo moet zijn ingericht dat een burger kan achterhalen wat de reden is om af te wijken van het advies van de klachtencommissie (artikel 9:16 Awb).

9. In afwijking van het advies van de klachtencommissie verklaarde het college de klacht over de afgifte van de sloopvergunning ongegrond, omdat het college zich op het standpunt stelde dat de nodige zorgvuldigheid in acht was genomen, de wettelijke verplichting niet was geschonden en men nooit de intentie heeft gehad informatie achter te houden.

Niet betwijfeld wordt dat het college niet de intentie heeft gehad informatie achter te houden, maar dit is onvoldoende reden om af te wijken van het advies van de klachtencommissie.

10. De klachtencommissie oordeelde dat door de gemeente met de brief van 20 oktober 2005 niet tijdig en inhoudelijk niet voldoende duidelijk was gereageerd, en adviseerde de klacht in zoverre gegrond te verklaren.

In afwijking van het advies verklaart het college dit klachtonderdeel ongegrond, omdat de gemeenteraad op 30 juni 2005 de Ontwikkelingsvisie Geesterduin had vastgesteld na afweging van alle belangen en omdat het om een ontwikkelingsvisie ging en de deelplannen nog nader moesten worden uitgewerkt.

11. Het college geeft toe dat de beantwoording van de zienswijzen eerder had moeten plaatsvinden en dat verzoekers van de vertraging op de hoogte hadden moeten worden gesteld. De Nationale ombudsman is het eens met de conclusie van de klachtencommissie dat de reactie heel algemeen is geformuleerd, summier van aard is en geen recht doet aan de ingebrachte zienswijze van omwonenden.

Door in de beslissing op de klacht niet nader aan te geven waarom is afgeweken van de adviezen van de klachtencommissie, is gehandeld in strijd met het motiveringsvereiste.

De onderzochte gedraging is eveneens niet behoorlijk.

Slotbeschouwing

Bij de opening van het onderzoek is het college gevraagd of het aanleiding ziet nadere afspraken te maken over burgerparticipatie. Graag zet de Nationale ombudsman uiteen waarom die vraag is gesteld.

De kloof tussen burgers en overheid baart de Nationale ombudsman zorgen. Participatie van burgers bij overheidsbesluiten en overheidsbeleid is een belangrijk instrument om deze kloof te verkleinen. De wijze waarop participatie wordt ingevuld speelt een belangrijke rol in de relatie tussen de burger en de overheid en het vertrouwen dat de burger in de overheid heeft. De Nationale ombudsman hecht eraan dat de relatie tussen burger en overheid goed is en ziet erop toe dat de overheid in haar contacten met de burgers behoorlijk handelt. Op 17 september 2009 heeft de Nationale ombudsman zijn rapport 2009/180 uitgebracht naar aanleiding van een groot onderzoek naar uitgangspunten voor behoorlijke burgerparticipatie. Bij dit rapport is een "Participatiewijzer" gevoegd, bevattende tien spelregels voor behoorlijke burgerparticipatie.

Verzoekers hebben zich tijdens de klachtprocedure meerdere malen uitgelaten over het gebrek aan mogelijkheden tot werkelijke participatie van burgers bij het project, de gebrekkige communicatie en het niet nakomen van afspraken door de gemeente. Dit heeft

ertoe geleid dat het vertrouwen van verzoekers in de gemeente ernstig is geschaad. Deze kritiekpunten van verzoekers komen ook in voormeld onderzoek duidelijk naar voren.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Castricum is gegrond:

wat betreft de informatieverstrekking over de sloopvergunning, wegens strijd met het vereiste van een actieve en adequate informatieverstrekking;

wat betreft de beslissing op de klacht, wegens strijd met het motiveringsvereiste.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Artikel 9:16 Algemene wet bestuursrecht luidt als volgt:

Indien de conclusies van het bestuursorgaan afwijken van het advies, wordt in de conclusies de reden voor die afwijking vermeld en wordt het advies meegezonden met de kennisgeving, bedoeld in artikel 9:12.